

Jung, alumne discrepant de Freud

■ Carl Gustav Jung fou alumne de Sigmund Freud, tot i que aviat tingué discrepàncies amb el seu mestre i elaborà les seves teories. La vida i l'obra del científic suís està exposada a la biografia de Gerhard Wehr, publicada a la col·lecció "Pere Vergés" (Edicions 62, 1991, 142 pàgs.).

El llibre no es limita a una semblança biogràfica, sinó que, tot i la seva concisió, aprofundeix en el pensament de Jung i en la seva trajectòria exposant els principals temes que el preocupaven i la seva evolució.

Jung va triar l'expressió "inconscient col·lectiu" per referir-se a la capa més fonda de l'inconscient, on participen una sèrie d'imatges i símbols a través dels quals l'individu està connectat a tota la humanitat. Jung havia observat que en alguns pacients apareixien símbols primitivo-arcaics.

Jung també va escriure, entre altres, dues obres que palesen el seu gran interès en dos temes concrets: *Psicologia i religió* i



Psicologia i alquímia. Jung demostrava l'origen psíquic de fenòmens religiosos. També va fer referència sovint a textos i símbols extrets de l'alquímia, pràctica en la qual es cercava la puresa i, per tant, la transformació, tot i que l'element més conce-

gut que n'ha quedat ha estat l'objectiu de la transmutació dels metalls.

D'altra banda, Jung va tenir un gran interès en altres cultures. Va viatjar a l'Àfrica del Nord, a Kenya, a Uganda, a Sud-amèrica i a l'Índia. Particularment interessant

és la relació de Jung amb la vida espiritual oriental, a la qual Wehr dedica un capítol. La recerca d'una concepció unitària del món i de l'home el va impulsar a acostar-se a la cultura oriental.

D'altra banda, també observem diferències amb Freud respecte al tractament de malalts, ja que si l'austríac buscava, sobretot, posar al descobert les causes dels problemes, Jung donava prioritat a l'actitud del pacient. Tal com afirmava, "la tasca de psicoteràpia consisteix a transformar l'actitud conscient i no anar al darrere de records oblidats de la infantesa".

Einstein i Jung són els primers científics inclosos en aquesta col·lecció, en la qual trobem a faltar algun científic català. Junt amb les de Francesc Macià, o a Joan Maragall, es podia haver publicat la biografia d'homes com Comas i Solà, Duran i Reynals, Font i Quer, Esteve Terrades o algun altre. Com sempre, fa la impressió, falsa, que al nostre país la ciència no ha tingut mai gaire importància.

X.D.

De comandants i de conselleries

■ Després de Popper i de Salam, Cousteau ha estat guardonat amb el Premi Internacional Catalunya, que atorga l'Institut Català d'Estudis Mediterranis. No està gens malament que, en un país on la ciència està gairebé oblidada per l'intel·lectualisme oficial, les tres primeres edicions d'aquest premi hagin anat a persones relacionades amb aquest món.

D'altra banda, la distinció a Cousteau és oportuna. Defensor aferrissat de la protecció al medi ambient, Cousteau simbolitza avui una tendència amb empena. I una postura que proporciona bona imatge.

De sobte, tothom és ecologista de paraula. Es guarda Cousteau i s'anuncia la creació d'una conselleria de medi ambient per part de la Generalitat de Catalunya. Aquest departament és molt necessari i pot fer una feina important. Però caldria veure si les operacions institucionals són la mostra d'una decidida política mediambiental o bé només són les accions inevitables, ara que l'opinió pública sembla més sensible que mai al tema, cosa que tampoc és prou.

Fa poc comentava Martí Domínguez en aquestes pàgines un eslògan de la Generalitat valenciana. Al mateix temps, parla regular-



Cousteau.

ARXIU

ment d'espais abandonats o força malmesos. Els eslògans i l'acció no van de costat. A les Illes, l'oposició aconsegueix aprovar una llei de protecció, que, segons va dir el govern, serà reformada si guanyen amb prou majoria. Al Principat, sembla que es traguí importància a la contaminació de les aigües o a les àrees protegides. No és fàcil harmonitzar creixement i respecte al medi ambient. Però ens hi juguem molt més que la visió de paisatges acurats.

¿Quines competències tindrà la conselleria? ¿Podrà forçar els fabricants de piles de mer-

curi a col·laborar en la recollida d'aquests agents contaminants? Potser no tindrà atribucions per a fer-ho. Però aquest darrer fet demostra que el problema de medi ambient no es resol amb actituds tímides. Cal convèncer la societat sobre la necessitat de la protecció al medi. La gent que llança deixalles al costat de l'autopista no es preocuparà de buscar un contenidor determinat per dipositar-hi les piles de mercuri. L'empresa que rep petites multes per contaminar les aigües pot pensar que això és més rendible que produir menys residus. En tot cas, des de l'administració s'insisteix en plans de sanejament, sabent que és més barat i efectiu no embrutar que voler netejar després. Fen-ne un símil, recordem que fluorar les aigües i fer que la gent es raspalli les dents és més efectiu que facilitar tractaments contra la caries.

Crear una conselleria és un pas, però inútil si no va acompanyat d'una conscienciació general de la societat. Ara, però, tenim un avantatge: parlar del medi ambient és rendible políticament i pot ser-ho econòmicament. I això és encoratjador, perquè en aquest món sembla que només tiren endavant les coses que donen vots als partits o diners a les empreses.

Xavier Duran